

โปรแกรมพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน

“แนวทางในการบูรณาการ

การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน”

ณ ศูนย์รวมตะวัน จังหวัดกาญจนบุรี

1. หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้ส่งสัญญาณเตือนถึงภาวะการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับมนุษย์ในทุกๆรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นขีดจำกัดด้านปริมาณ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรต่างๆ เช่น เชื้อเพลิง พลังงานที่ไม่แน่นอนและมีความอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรอบหลายปีที่ผ่านมา หรือเกิดผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากการที่โลกร้อนขึ้นจนส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม (ความหลากหลายทางชีวภาพ ความมั่นคงทางด้านอาหาร การเกิด อุทกภัย แผ่นดินถล่ม น้ำแล้ง หมอกควัน เป็นต้น) เศรษฐกิจและสังคม และกระทบกับความอยู่รอดของ ประชากรทั่วโลก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องหันมาเรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และ ร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตและบริโภค (การกิน การอยู่ การใช้) ของตนเองให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้อย่างรู้คุณค่า เพื่อชะลอการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งเรียนรู้ที่จะ ปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

สถานศึกษา มีหน้าที่หล่อหลอมเยาวชนไทยให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามที่ได้ กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ (ที่มีเป้าหมายให้การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม) โดยมีแนวทางที่ถูกระบุไว้ในแผนฯ ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
2. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม

ดังนั้น หากครูผู้สอนในโรงเรียน มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและแนวทางในการสร้างเสริมคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสามารถผนวกหรือบูรณาการหลักการและแนวทางดังกล่าวในการเรียน การสอนได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง จะเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเกิดทักษะในการ ใช้ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดเป็นเป้าหมายหนึ่งของแผนการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้ การ เรียนรู้ที่มีบูรณาการการสร้างเสริมชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยังทำให้เยาวชนได้มีโอกาสฝึกฝนและพัฒนา ทักษะด้านการสังเกต ฟัง อ่าน คิด วิเคราะห์ สรุป จบด้วยการเข้าใจปัญหา ให้คุณค่าและเกิดความรู้สึกที่อยาก เป็นส่วนหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในที่สุด

โปรแกรมพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน : แนวทางในการบูรณาการ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จัดทำที่ศูนย์รวมตะวัน จ.กาญจนบุรี ทั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรครูในการบูรณาการความรู้ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เข้าไปในสาระวิชาและกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับกรอบหลักสูตรในช่วงชั้นต่างๆ โดยครูที่ผ่านการฝึกอบรม บูรณาการการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จะมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เข้าใจในโครงสร้างสาระความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้เห็นตัวอย่างเครื่องมือ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ที่จะสามารถนำไปผนวกกับสาระวิชาตามกรอบของหลักสูตรที่จัดทำในโรงเรียน

2. วัตถุประสงค์

- เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างจิตสำนึกของครูผู้สอนต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการความรู้ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและอย่างเป็นระบบ

3. กลุ่มเป้าหมาย

ครูผู้สอนในโรงเรียนที่ต้องการบูรณาการหลักการด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน ตามที่กำหนดเป็นเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ

4. ระยะเวลาฝึกอบรม

โปรแกรมพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน : แนวทางในการบูรณาการ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน ใช้เวลาในการฝึกอบรม 3 วัน 2 คืน

5. สถานที่จัดฝึกอบรม

ศูนย์รวมตะวัน ตำบลช่องสะเดา อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

6. รูปแบบกิจกรรม

6.1 กิจกรรมรู้จักตัวเองด้วยเลนส์ธรรมชาติ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ครู Scan ตัวเอง ด้วยการมองผ่านเลนส์ธรรมชาติในพื้นที่ทางธรรมชาติที่ศูนย์รวมตะวัน

6.2 กิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

◆ กิจกรรม Rally เปิดโลกสิ่งแวดล้อม

เป็นการปูพื้นฐานความรู้เรื่องพลังงาน ผ่านกิจกรรม Walk Rally ที่จะให้ผู้อบรมได้รับการเติมเต็มความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ การได้ทดลองทำกิจกรรม Walk Rally ยังทำให้ผู้เข้าอบรมได้เห็นตัวอย่างของการจัดกิจกรรมเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่จะสามารถนำไปปรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

◆ กิจกรรมเข้าสถานี่ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้และประสบการณ์ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการได้สัมผัส เล่นเกม และทดลองทำ ในสถานี่ความรู้ ดังนี้

- สถานี่ ไร่ใช้พลังงาน
- สถานี่ ไร่ใช้ ไร่ใช้น้ำ
- สถานี่ ไร่ลดขยะ
- สถานี่ ไร่เลือกใช้ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- สถานี่ ไร่กินอยู่เป็น...

6.3 กิจกรรมเรียนรู้ในตลาดนัดวิชาบูรณาการ

เป็นกิจกรรมที่นำสาระด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมมาบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม (กลุ่มสาระคณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, สุขศึกษาและพลศึกษา, ศิลปะ, การงานอาชีพและเทคโนโลยี, ภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย) ซึ่งคุณครูผู้สอนจะได้เยี่ยมชมตัวอย่างกิจกรรมบูรณาการ ผ่านรูปแบบตลาดนัดความรู้ ทั้งนี้ เพื่อให้คุณครูสามารถหยิบตัวอย่างกิจกรรมเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการ บูรณาการหลักสูตรและกิจกรรมได้

6.4 การฝึกปฏิบัติ เรียนรู้แบบบูรณาการฯ ในสถานี่การณี่สมมติ

- เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติการจริงในสถานี่การณี่สมมติเมื่อโลกไม่มีพลังงาน
- เป็นการเรียนรู้โดยผ่านการฝึกคิดและออกแบบการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเรียนรู้ที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จากโจทย์หรือสถานี่การณี่สมมติที่ได้รับ ซึ่งคุณครูสามารถนำผลผลิตที่ได้นี้ไปพัฒนาเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนของตนต่อไป

6.5 กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคีและการทำงานเป็นทีม

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคลากรโรงเรียนต่างๆ ได้ทำความรู้จักและเรียนรู้การทำงานเป็นทีม ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการอนุรักษ์พลังงานในโรงเรียน โดยกิจกรรมในหมวดนี้ประกอบด้วย เกมละลายพฤติกรรม และเกมสันทนาการต่างๆ

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ครูผู้สอนสามารถบูรณาการความรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนกลุ่มสาระต่างๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม
- ครูมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น
- ครูสามารถออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ที่มีการบูรณาการประเด็นความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน

กำหนดการฝึกอบรม

วันที่ 1

เวลา	รายละเอียดกิจกรรม
10.30 – 11.00 น.	เดินทางถึงศูนย์รวมตะวัน จ.กาญจนบุรี นำสัมภาระเข้าที่พัก/ลงทะเบียนรับป้ายชื่อ
11.00 – 12.00 น.	กิจกรรม Check in
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	ทำแบบประเมินก่อนการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (Pre-test)
13.30 – 15.30 น.	กิจกรรม Rally เปิดโลกสิ่งแวดล้อม
15.30 – 16.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
16.00 – 17.30 น.	กิจกรรม รู้จักตัวเอง ด้วยเลนส์ธรรมชาติ
17.30 – 18.30 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.30 – 19.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.30 – 21.00 น.	กิจกรรม รู้จักตัวเอง ผ่านเลนส์ธรรมชาติ (ต่อ)
21.00 – 21.30 น.	สรุปกิจกรรมประจำวัน.
21.30 น.	นอนหลับพักผ่อน

วันที่ 2

เวลา	รายละเอียดกิจกรรม
08.00 – 08.45 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 – 09.30 น.	กิจกรรม Check in
09.30 – 12.00 น.	กิจกรรมเรียนรู้ในสถานี่ความรู้ <ul style="list-style-type: none">○ สถานี่ ู้ใช้พลังงาน○ สถานี่ น้ำใช้ ู้ใช้น้ำ○ สถานี่ ู้ลดขยะ○ สถานี่ ู้เลือกใช้ ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม○ สถานี่ กินอยู่เป็น...
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.00 น.	กิจกรรมเรียนรู้ในสถานี่ความรู้ (ต่อ)
14.00 – 14.30 น.	สรุปการเข้าสถานี่ความรู้
14.30 – 15.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
15.00 – 16.30 น.	เยี่ยมชมตลาดนัดบูรณาการ: ตัวอย่างกิจกรรมการบูรณาการ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม
16.30 – 17.30 น.	แนวทางในการบูรณาการ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 1
17.30 – 18.30 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.30 – 19.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.30 – 20.30 น.	แนวทางในการบูรณาการ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2

20.30 – 21.00 น. สรุปกิจกรรมประจำวัน.
21.00 น. นอนหลับพักผ่อน

วันที่ 3

เวลา	รายละเอียดกิจกรรม
08.00 – 08.45 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 – 09.30 น.	กิจกรรม Check in
09.30 – 12.00 น.	ฝึกปฏิบัติบูรณาการการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 1
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.00 น.	ฝึกปฏิบัติบูรณาการการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2
14.00 – 14.30 น.	ทำแบบประเมินหลังเรียนรู้ (Post-test) / แบบประเมินความพึงพอใจ
14.30 - 14.45 น.	สรุปการจัดกิจกรรม
14.45 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

